

Vasi visszhang

Nekünk, vasiaknak dédelgetett vágyunk és álmunk teljesedett be azzal, hogy 1977-ben Kőszegen kerülhetett sor az Önkéntes Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtők VIII. Országos Találkozójára. Érzésünk és az utólagos értékelés alapján elmondhatjuk, hogy mind a szervezés, mind pedig a találkozás helye elnyerte a rendező szervek tetszését, valamint a vendégek elismerését. Sokan a viszontlátás reményében búcsúztak s ígérték, hogy majd turista-ként is felkeresik a „sokszínű vasi földet”, Kőszeg városát és környékét.

A Vas megyei Honismereti Munkabizottság 1977. június 28-i ülésén, részletes beszámoló alapján megtárgyalta és értékelte a községi találkozó eredményeit, tapasztalatait, valamint a megyei munkabizottságra háruló feladatokat. Itt megállapították, hogy megyénk területéről — a hivatalos rendezőszerzők küldöttein kívül — 24 felnőtt szakkörvezető, illetőleg lelkes gyűjtő és kutató, továbbá az évenként megrendezett Megyei Ifjúsági Honismereti Tábor szokásos 35 fős tagságából 30 diák jelent meg.

Annak ellenére, hogy a vasi gyűjtők nem szerepeltek a találkozó szakmai előadói sorában, Szabó Józsefnek a Sebestyén Gyula emlékéremmel való kitüntetésével, Csaba József „rangidős” vasi gyűjtő munkásságának a Honismeret idei 2—3. számában megjelent méltatásával, továbbá Herman Ottó emléktáblája és Lehmann Gottfried kapitány sírjának megkoszorúzásával kőszeginek (dr. Bariska István) jutott megtisztelő szerep, s nem utolsósorban a vasi együttesek által adott kísérőprogram tanúsítja a Vas megyei honismereti munka eredményeinek méltánylását. De

ezen felül is, sok hasznos előadás, hozzászólás, buzdító központi tájékoztatás, iránymutatás hangzott el; számos fehér asztal mellett termékeny tapasztalatsere, beszélgetés zajlott le Kőszegen, amelyek révén az eddiginél tisztábban láthattuk az előttünk álló feladatokat, amelyeket a hazafias nevelés, a közművelődés és a közvélemény tüdőzt a honismereti mozgalom elé.

Az Országos Gyűjtőtálalkozó marandó hatásáról tanúskodnak annak a kérdőíves felmérésnek az eredményei is, amelyet a gyűjtőtálalkozó után Sárovaron megrendezett Megyei Ifjúsági Honismereti Tábor résztvevői között végeztünk. Mint a megye honismereti szakfelügyelője, ezekből a válaszokból nemcsak az Országos Gyűjtőtálalkozónak az ifjúságra, a mozgalom utánpótlására gyakorolt rendkívül pozitív és örvendetes hatását észlelhettem, hanem azt a tanulságot is levontam belőlük, hogy mindig szem előtt kell tartanunk az ifjúságnak a néprajzi gyűjtőmunkához való vonzódását, a népművészeti kérdések iránti érdeklődését, s ennek megfelelően munkánkban, táborainkban erőteljesen teret kell adnunk a néprajzi ágazatnak.

Megyei ifjúsági honismereti táborainkat évről évre a megye egy-egy honismereti értékekben gazdag városába, tájára telepítjük. Amikor a nyáron táborozóinkat megszavaztattuk a jövő évi megyei honismereti tábor színhelyének kérdésében, szintén érvényesült Kőszeg „szívó hatása” és termékenyítő kisugárzása: 30 résztvevő közül 29 Kőszegre szavazott, s írásban is megindokolta, mit vár ettől a tábortól és programjától.

Laky Rezső

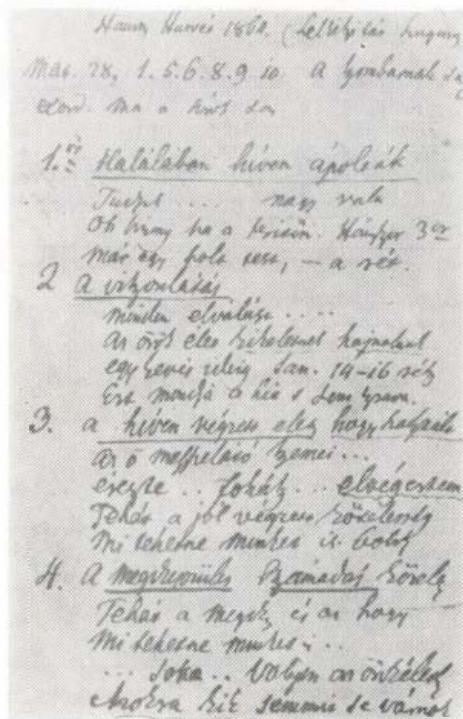
Hanva vagy Hamva?

(Hogy írta Tompa Mihály a faluja nevét?)

A fenti címmel írt dr. Madarász László a Honismeret 1977. 2–3. számában. Az igen figyelemre méltó tanulmány Tompa Mihályról szóló határozott megállapítását kívánom korrigálni, megerősítve állításomat Tompa egy

prédikációs vázlata eredeti kéziratának a fotójával. Madarász azt írja: „...Maga Tompa Mihály is ez utóbbit fogadja el, amikor a szentesiek meghívását megköszönve ekként válaszolt: »A hamvai pap hamvai Hanván hamvadnak el« De költeményeiben is mindig a hamva nevet használja...»

Tompa Mihály levelezésében — I–II. kötet, Budapest, 1964. (Bisztray Gyula szerk.) — a II. kötet 394. oldalán olvashatjuk az egyik levélmásolat kapcsán: „A protestáns Egyházi és Iskolai Lap a levél közlésekor a keltezésben Hamvát ír. Ez tévedés, mert Tompa Mihály a faluja nevét mindig Hanvának írta. Ezért így javítottuk.” A szentesiek visszautasításáról Sárói Szabó József ír, Tompa Mihály: Alkalmi és közönséges egyházi beszédek c. munkája (Budapest, 1901.) előszavában, két vázlatot is közölve: „Tompa Mihály azt akarja, hogy hamvát Hanva takarja.” „Tompa Mihály hamvai Hanván fognak elharvadni.” Most lássuk egy gömöri „Sarlós”, dr. Boross Zoltán kéziratát a rimaszombati kongresszus idejéből. Látogatás Hanván: „Hanvai pap hamvai hamvadjanak Hanván.” A Hanva alakot támasztja alá több kézirat is, amelyek fényképmásolatai egy a közelmúltban elkészült, a miskolci Hermann Ottó Múzeum számára írt A debreceni Tompa kéziratok című tanulmányomban található. A kérdést kétségkívül a kéziratok döntik el. A nép ajkán viszont a Hamva alak él, ahogy Bottyán János tapasztalta a hanvai autóbuszon: „Kérek egy jegyet Hanvára. — Adok egy jegyet Hamvába.”

Tompa Mihály 1864. húsvéti beszédének vázlata.

Karacs Zsigmond

